

Uuden zoonosiasetuksen voimaantulon takia Patogenixin salmonellailmoituslomakkeeseen julkaistavat muutokset

Maa- ja metsätalousministeriön asetus zoonooseista (316/2021, zoonosiasetus) astui voimaan 21.4.2021. Uuden zoonosiasetuksen myötä salmonellavalvontaohjelmassa otettavien näytteiden eläinryhmien jaottelu ja näytteenoton otanta muuttuivat. Lisäksi laboratorion velvollisuus toimittaa tutkimustietoja salmonellasta laajeni hevosten, lampaiden ja vuohien pintasivelynäytteisiin.

Zoonosiasetuksen muutosten vaikutukset lomakkeeseen

Uudistetussa lomakkeessa on otettu huomioon muutokset näytekategorioissa ja ilmoitettavissa tiedoissa (numerot viittaavat alla olevan kuvakaappauksen punaisella numeroituihin kohtiin).

- Teurastamossa otettaville imusolmukenäytteille on uudet rivit kohdistetuille näytteille (1.)
- Ruhojen pintasivelynäytteissä lihasikojen ja emakoiden kohde-eläinryhmät on yhdistetty Sika-kohde-eläinryhmäksi (2.)
- Edellä mainituista muutoksista johtuen imusolmukenäytteet ja pintasivelynäytteet on erotettu lomakkeessa omiin osioihin. (3.)
- Lisätty uusi ilmoitettava näytekategoria, lampaiden, vuohien ja hevosten pintasivelynäytteet. (4.)
- Teurastamo -ja elintarvikenäytteille (kohdat 2.1-3.2) on lisätty valintalaatikko, jolla ilmoitetaan näytteiden tutkimiseen käytetty menetelmä. (5.)
- Lisäksi lomakkeen käytettävyyttä on parannettu lisäämällä vaaleanpunainen väri positiivisten näytteiden riville.

2.1 Siat ja naudat

Menetelmä: **5.**

			Lihasiat	Emakot ja karjut	Naudat
Imusolmukenäytteet ¹	Satunnaisnäytteet	Tutkitut eläimet, kpl	1	2	3
		Positiiviset eläimet, kpl	1	2	3
	Kohdistetut näytteet 1.	Tutkitut eläimet, kpl	1	2	3
		Positiiviset eläimet, kpl	1	2	3

¹ Vain säännöllisiä näytteitä

3.

Menetelmä:

			Siat 2.	Naudat	Tuotanto-ympäristö	
Ruhojen pintasivelynäytteet	Säännölliset näytteet	Tutkitut ruhot, kpl	4	5		
		Positiiviset ruhot, kpl	4	5		
	Lisänäytteet ²	Ruhojen pinta-sivelynäytteet	Tutkitut ruhot, kpl	4	5	
			Positiiviset ruhot, kpl	4	5	
	Tuotantoympäristö-näytteet	Tutkitut näytteet, kpl				6
		Positiiviset näytteet, kpl				6

² Ruhojen pintasivelynäytteessä todetun salmonellan vuoksi otetut lisänäytteet (Tähän tulee uusi asetusteksti)

2.1 b Lampaat, vuohet ja hevoset **4.**

Menetelmä:

			Lampaat	Vuohet	Hevoset
Ruhojen pinta-sivelynäytteet ¹	Tutkitut ruhot, kpl	7	8	9	
	Positiiviset ruhot, kpl	7	8	9	

¹ Mikrobinteeriäsetuksen 2073/2005, liite 1, luku 2 kohta 2.1.3

Lomakkeen versiomuutos Patogenix-järjestelmässä

Kun uudistettu lomake julkaistaan Patogenix-järjestelmässä, tulee raportin taustatietoihin kohtaan 1.1 näkyville uutena tietona lomakkeen versio (alla olevassa kuvakaappauksessa punaisella numeroitu kohta 1.) Vuoden 2021 lomakkeilla näkyy

versio 2021 (kuvakaappauksessa punaisella numeroidut kohdat 2. ja 3.). Julkaisun jälkeen ilmoitusten lähettämiseen Patogenix-järjestelmässä on käytettävissä ainoastaan uusi lomakeversio. Aiempien vuosien tiedot säilyvät järjestelmässä vanhan lomakkeen mukaisina. Aiempien vuosien tiedoissa on lomakkeen versiona ”vanha versio” (kuvakaappauksessa kohdat 4. ja 5.). Salmonellaraportoinnin välilehdellä ”seurantaraportti” näkyy laboratorion omien raporttien lähetysten tilanne kuten ennenkin.

Kuvakaappaukset uudesta näkymästä:

1 Raportin taustatiedot

Alkuun Tallenna

1.1 Laboratorio, vuosi ja kuukausi

Näytteen tutkinut laboratorio: Paulan lab

Raportointivuosi: 2. → 2021

Raportointikuukausi: Toukokuu

Lomakkeen versio: 1. 3. → 2021

Hae kyseisen kuukauden tiedot

1.1 Laboratorio, vuosi ja kuukausi

Näytteen tutkinut laboratorio: Paulan lab

Raportointivuosi: 4. → 2019

Raportointikuukausi: Syyskuu

Lomakkeen versio: 5. → Vanha versio

Alkuvuoden 2021 tietojen korjaus ja raporttien tarkastelu

Käyttöönoton jälkeen kaikki vuonna 2021 ilmoitetut tiedot näkyvät järjestelmässä uudella lomakkeella. Jos laboratoriolla on tarvetta korjata alkuvuoden 2021 lähetettyjä raportteja tai laboratoriolla on tarve syöttää uusien kategorioiden mukaisia tietoja vanhoihin raportteihin, on tämä mahdollista uuden version käyttöönoton jälkeen. Tällöin toimitaan niin, että haetaan korjattavan kuukauden raportti (valitaan haluttu vuosi ja kuukausi) ja painetaan ”hae kyseisen kuukauden tiedot”- nappia. Tässä vaiheessa Patogenix muuttaa vanhan lomakeversion automaattisesti uuteen versioon. Tällöin vanhalla lomakkeella imusolmukenäytteet-kohdassa olleet luvut siirtyvät satunnaisnäytteet -kohtaan uudella lomakkeella. Samoin pintasivelnäytteet-kohtaan tallennetut tiedot siirtyvät siten, että lihasiat ja emakot ja karjut -sarakeissa vanhalla lomakkeella olevat luvut lasketaan yhteen ja näkyvät uudessa siat-kategoriassa. Alla olevissa kuvakaappauksissa on kuvattu näytemäärien siirtymistä uudelle lomakkeelle.

Näytemäärät vanhalla lomakkeella:

2.1 Siat ja naudat			Lihasiat	Emakot ja karjut	Naudat	Tuotanto-ympäristö	
Imusolmukenäytteet ¹		Tutkitut eläimet, kpl	128	106	24		
		Positiiviset eläimet, kpl	112	122	132		
Ruhojen pintasivelynäytteet	Säännölliset näytteet	Tutkitut ruhot, kpl	134	111	20		
		Positiiviset ruhot, kpl	114	124	134		
	Lisänäytteet ²	Ruhojen pinta-sivelynäytteet	Tutkitut ruhot, kpl	115	125	135	
			Positiiviset ruhot, kpl	116	126	136	
	Tuotanto-ympäristö-näytteet	Tutkitut näytteet, kpl				147	
		Positiiviset näytteet, kpl				148	

¹ Vain säännöllisiä näytteitä

² Ruhojen pintasivelynäytteessä todetun salmonellan vuoksi otetut lisänäytteet (MMMa 134/2012, luku 6)

Näytemäärät vuoden 2021 lomakkeella:

2.1 Siat ja naudat			Lihasiat	Emakot ja karjut	Naudat	Tuotanto-ympäristö
Menetelmä: <input type="text" value="SFS-EN ISO 6579-1"/>						
Imusolmukenäytteet ¹	Satunnaisnäytteet	Tutkitut eläimet, kpl	128	108	24	
		Positiiviset eläimet, kpl	112	122	132	
	Kohdistetut näytteet	Tutkitut eläimet, kpl				
		Positiiviset eläimet, kpl				
Vain säännöllisiä näytteitä						
Menetelmä: <input type="text" value="SFS-EN ISO 6579-1"/>						
Ruhojen pintasivelynäytteet	Säännölliset näytteet	Tutkitut ruhot, kpl	245	20		
		Positiiviset ruhot, kpl	238	134		
	Lisänäytteet ²	Ruhojen pinta-sivelynäytteet	Tutkitut ruhot, kpl	240	135	
			Positiiviset ruhot, kpl	242	136	
	Tuotanto-ympäristö-näytteet	Tutkitut näytteet, kpl				147
		Positiiviset näytteet, kpl				148
Ruhojen pintasivelynäytteessä todetun salmonellan vuoksi otetut lisänäytteet (Tähän tulee uusi asetusaste)						
2.1 b Lampaat, vuohet ja hevoset						
Menetelmä: <input type="text" value="SFS-EN ISO 6579-1"/>						
Ruhojen pinta-sivelynäytteet ¹			Lampaat	Vuohet	Hevoset	
	Tutkitut ruhot, kpl					
	Positiiviset ruhot, kpl					
Mikrobikriteeriasetuskuusi 2073/2005, luku 1, luku 2 kohta 2.1.3						

Tämän jälkeen voidaan korjata lukuja tarpeen mukaan, sekä syöttää uusiin kenttiin tarvittavat tiedot, jos sellaisia näytetyyppejä on tutkittu (kohdistetut imusolmukenäytteet ja lampaiden, vuohien ja hevosten pintasivelynäytteet). Jos vanhoille lomakkeille käydään syöttämässä kohdennettujen imusolmukenäytteiden näytemääriä, tulee syötettäessä tarkistaa, etteivät kyseiset näytteet sisälly aiemmin syötettyjen imusolmukenäytteiden lukumääriin. Myös käytetty menetelmä voidaan syöttää lomakkeelle.

Alkuvuoden ilmoituslomakkeille ei tarvitse tehdä muutoksia, eikä laboratoriolta vaadita toimenpiteitä, jos alkuvuoden tietoja ei ole tarvetta korjata tai täydentää. Myöskään edellisten vuosien tietoja ei ole tarvetta käydä muokkaamassa.

Menetelmätiedon syöttäminen

Lomakkeen uudella versiolla on kohdissa 2.1-3.2 ensimmäisenä uusi menetelmän valintalaatikko (kuvakaappaus alla). Laatikossa on valmiina ehdotuksena vertailumenetelmä. Jos kyseisen kohdan näytteitä ei ole tutkittu vertailumenetelmällä, saa nuolesta painamalla näkyviin alasvetovalikon, josta voi valita sopivan menetelmän. Jos mikään valmiista ehdotuksista ei sovellu, on valittavana myös vaihtoehto "muu". Valittaessa "muu", avautuu viereen tekstikenttä, johon tulee syöttää käytetty menetelmä. Ruokavirastolle voi lähettää ehdotuksia alasvetovalikon valmiiksi vaihtoehtoiksi lisättävistä menetelmistä osoitteeseen

zoonoosi.valvontaohjelmat@ruokavirasto.fi , jos nykyinen valikoima ei palvele tarkoitusta. Alasvetovalikkoon lisättävät menetelmät ovat lisäyksen jälkeen kaikkien Patogenixia käyttävien laboratorioiden käytettävissä. Jos valintaa ei muuteta, ilmoitukselle tallentuu oletuksena oleva vertailumenetelmä. Menetelmän voi käydä jälkikäteen korjaamassa avaamalla kyseisen kuukauden ilmoituksen ja vaihtamalla menetelmän. Tämän jälkeen tulee muistaa valita ”korvaa edellinen ilmoitus” ja sen jälkeen ”tallenna ja lähetä”.

2.1 Siat ja naudat

Menetelmä: Muu mikä:

Imusolmukena	SFS-EN ISO 6579-1		
	NMKL 71		
	NMKL 187		Tutkitut eläimet, kpl
	VIDAS + SFS-EN ISO 6579-1		Positiiviset eläimet, kpl
	VIDAS + NMKL 71		
	VIDAS + NMKL 187		Tutkitut eläimet, kpl
	PCR + SFS-EN ISO 6579-1		Positiiviset eläimet, kpl
	PCR + NMKL 71		
	PCR + NMKL 187		
	Muu		

¹ Vain säännöllisiä n